

ság, illetve a kommunistaellenes magyar keresztények egészen másként, szinte szöges ellentétben vélekednek a náci vereség katonai és politikai következményei felől. Míg minden egyes életben maradt zsidó – és persze a náciellenes magyarság – számára a Vörös Hadsereg felszabadulást hozott a nácizmus hosszan tartó lidércnyomása alól, sok magyar nemzetnek megszállóját és elnyomóját látta a szovjet hadseregben.

Ravaszul kiaknázták kommunizmus és zsidóság állítólagos összefonódását és a zsidó értelmiségre jellemző nyugati-liberális orientációt az 1990. évi választások során. A több mint negyven év óta első ízben megrendezett szabad választás kampányidőszakában a Magyar Demokrata Fórumot, az új politikai rendszer jobbközép pártját támogató közismert írók sikerrel aknázták ki ezeket a vélekedéseket, amelyek különösen a kisvárosokban és a falvakban voltak elfogadottak. Egyrészt célozgatnak bizonyos „idegen” elemekre, akik kezükben tartják a tömegtájékoztató eszközöket, és aránytalanul nagy a szerepük a főváros tudományos és szellemi életében – nyilvánvaló utalás volt ez a zsidókra –, másrészt pedig beleszótták e célozgatásokat eszmefuttatásaikba, amelyek a posztkommunista társadalmat sanyargató politikai és gazdasági nyavalyákról szóltak.³⁸ Bár a párt vezetői, köztük Antall József³⁹, elhatárolták magukat e nézektől, és jogosan utasították vissza, hogy antiszemita lennének, mégiscsak javukra vált a választási kampány, mert végül is megszerezték a szavazatok többségét, és megalakíthatták Magyarország első demokrati-
ka, koalíciós kormányát.⁴⁰

Az Antall-kormány 1990. májusi beiktatására következő hónapokban az antiszemita megnyilvánulások szaporodni és súlyosbodni kezdtek, miután az új kormányzat piacgazdasági intézkedései kizökkentették addigi menetéből a társadalmat és a gazdaságot. Akárcsak más posztkommunista kelet-európai országokban, Magyarországon is az történt, hogy a munkanélküliség, az infláció és az általános elszegényesedés kárvallottjainak haragját a zsidók ellen irányították. A bűnbakképzés mechanizmusába ravaszul belenyúlva, az antiszemita az ország minden pillanatnyi és múltbeli viszontagságát, különösen a kommunista korszakkal összefüggőket, a zsidók nyakába varrták. Szemben a szocialista uralom utolsó éveivel, amikor az antiszemitizmus labdarúgó-mérkőzéseken folyó ordítózásban merült ki, a legutóbbi incidensek fenyegetőbbek: temetőket és zsinagógákat gyaláztak meg, náci stílusú röpcédulákat osztogattak, mocskolódo leveleket küldözgettek, és zsidóellenes uszítás indult az újonnan indított szélsőjobboldali sajtóorgánumokban a két háború közti korszakra emlékeztető hangon.⁴¹ A kormány azzal indokolta, hogy nem hoz hatékony ellenintézkedéseket a zsenge demokratikus rendszer védelmében, noha